



22140033



**CATALAN A: LITERATURE – HIGHER LEVEL – PAPER 1**  
**CATALAN A : LITTÉRATURE – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1**  
**CATALÁN A: LITERATURA – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1**

Friday 9 May 2014 (morning)  
Vendredi 9 mai 2014 (matin)  
Viernes 9 de mayo de 2014 (mañana)

2 hours / 2 heures / 2 horas

---

**INSTRUCTIONS TO CANDIDATES**

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a literary commentary on one passage only.
- The maximum mark for this examination paper is *[20 marks]*.

**INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS**

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire littéraire sur un seul des passages.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est *[20 points]*.

**INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS**

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario literario sobre un solo pasaje.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es *[20 puntos]*.

Escriu el comentari literari d'un dels textos següents:

1.

La insistència a parlar-li de Raya féu que Zeni visqués aviat sota una preocupació prop del doctor Vancells. Per què devia parlar-li'n? Per què tantes indirectes? Per què tanta amabilitat des d'un quant temps exagerada? El tracte al qual el Dr. Vancells l'havia acostumat s'havia transformat tot d'una: si abans el feia objecte d'una consideració normal, des que la seva  
5 amistat amb Raya havia anat afermant-se el Dr. Vancells semblava esforçar-se en una mena de manyagueria. El tractava més com a criatura, més amablement que mai, i Zeni observà que entremig semblava voler insinuar-li alguna cosa referent a aquella noia sense que gosés parlar clar. I entre les insinuacions que li quedaren més marcades es destacava aquesta:  
- És una llàstima que Raya no sigui més forta.

10 Què volia dir el Dr. Vancells? Segur que al·ludia a la malaltia de Raya. Bé, què? És que era inguarible? O bé el Dr. Vancells es creia que ella li ho havia amagat? Podia tenir interès a desfer aquella amistat? Obeïa pressions paternals, potser? Zeni no creia que el seu pare s'hagués ficat en això. I la seva mare tampoc. Tampoc? Era l'únic dubte que li quedava.  
15 La seva mare, ¿hauria descobert alguna lletra de Raya i s'havia informat pel Dr. Vancells, i havia sortit a flor aquella *cèlebre* malaltia de Raya fent-la esgarriar? Zeni dubtava, coneixent la seva mare prou bé, que si volia ficar-se en les relacions d'ell amb Raya es valgués del Dr. Vancells i no hi intervingués de dret, sense emissaris.

El seu propòsit d'aclarir aquella preocupació no tingué aturador i no trigà a complicar-la, tot i haver volgut esvair-la, quan s'hagué fet venir bé una conversa amb la seva mare:

20 - De segur que no saps per què he vingut més tard, avui.

(I Helena, amagant un somriure, féu veure que rumiava.)

- A veure. Avui, avui... Quin dia som? Divendres?

(Zeni tingué un espant interior.)

- Sí, divendres.

25 - Ja fa un grapat de divendres que véns a la mateixa hora.

(Zeni, sense perdre del tot l'esverament, semblà respirar.)

- Però, oi que no saps per què? (Encara tingué coratge d'insistir, ara amb més punya, per aclarir del tot el pensament de la seva mare.)

- I si t'equivoquessis, Zeni?

30 - El Dr. Vancells diu que no és just de respondre una pregunta amb una altra pregunta.

(I Zeni somrigué amb força.)

- Bé, doncs; ja que tu ho vols, estic segura de no equivocar-me si et responc que en té la culpa una noia.

(Zeni no s'adonà que quedava amb la boca mig oberta.)

35 - I encara et diré més: d'una noia molt bonica.

(I Zeni s'hauria sorprès, si hagués tingut un mirall a l'abast, de veure com havia quedat literalment amb la boca badada.)

- No està bé que una noia així, la tinguis entremig de paperots i llibres damunt la tauleta de la teva cambra. Em sembla que t'hauré de comprar un marc.

40 (I Zeni no sabé besar la seva mare ni amagar el seu astorament. Helena no havia volgut fer-lo gruar gaire i li havia decidit aviat la sorpresa. Fou aleshores que Zeni recordà que temps endarrera el Dr. Vancells li insinuà que els seus pares coneixien la seva amistat amb Raya, i encara volgué provar més.)

– Potser no saps com se diu?

45 (I Helena s'aixecà, prengué faceciosament els llavis de Zeni amb les seves mans, com pessigant-los, i, dolçament, clogué la conversa, puix que se sentien els passos d'algú que s'acostava.)

– Ah, murri! A més del marc, ¿penses que t'hi farà gravar el nom?

Francesc Trabal, *Vals* (1980)

2.

**Sistemes**

La poesia és  
un sistema de miralls  
giratoris, lliscant amb harmonia,  
desplaçant llums i ombres a l’emprovador: per què  
5 el vidre esmerilat? Com parlant –de conversa  
amb les tovalles i música suau– jo et diria, estimada,  
que aquest reflex, o l’altre, és el poema,  
o n’és un dels aspectes: hi ha un poema possible  
sobre la duquessa morta a Ekaterinenburg,  
10 i quan es mou el sol vermell a les finestres, jo recordo  
els seus ulls blaus... No ho sé, n’he passat tantes, d’hores,  
als trens de nit, tot llegint novel·les policíiques  
(sols a la casa buida, obríem els armaris),  
i una nit, anant cap a Berna, dos homes es besaren al  
15           meu departament  
perquè era buit, o jo dormia, o era fosc  
(una mà cerca l’altra, un cos l’altre)  
  i ara gira el cristall  
i amaga aquest aspecte: el real i el fictici,  
20 la convenció, és a dir, i les coses viscudes,  
l’experiència de la llum als boscos hivernals,  
la dificultat de posar coherència –és un joc de miralls–,  
els actes que es dissolen en la irrealitat,  
els àcids que envaeixen velles fotografies,  
25 el groc, la lepra, el rovell i la molsa que esborren les  
          imatges,  
el quitrà que empastifa les cares dels nois amb *canotier*,  
tot allò que una tarda morí amb les bicicletes,  
cromats vermells colgats a les cisternes,  
30 a càmera lenta els cossos (a l’espai, com al temps) sota les  
          aigües.  
(Enfosquit com el fons d’un mirall esberlat, l’emprovador  
és l’eix d’aquest poema.)

Pere Gimferrer, *Els Miralls* (1970)